

ONTWIKKELINGSSCHALEN ONDERWIJSLEERPRAKTIJK

GEWOON BASISONDERWIJS: KLEUTERONDERWIJS

1 Toelichting bij de ontwikkelingsschalen.....	2
2 De ontwikkelingsschalen.....	3
O1 – Afstemming op het gevalideerd doelenkader	3
O2 – Onderwijs en begeleiding op maat.....	3
O3 – Leef- en leerklimaat	4
O4 – Leer- en ontwikkelingsgerichte aanpak	4
O5 – Effectieve feedback	5
O6 – Materiële leef- en leeromgeving	5
O7 – Kleuterobservatie en -evaluatie	6
O8 – Leereffecten.....	6

De brede basiszorg betreft het stimuleren van de ontwikkeling van alle kleuters. Dat uit zich in een krachtige leeromgeving en een systematische opvolging van de kleuters. Een sterke brede basiszorg werkt preventief. In het toezichtskader van de onderwijsinspectie is de brede basiszorg geïntegreerd in de ontwikkelingsschalen O3 (Leef- en leerklimaat), O4 (Leer- en ontwikkelingsgerichte aanpak), O5 (Effectieve feedback), O6 (Materiële leef- en leeromgeving) en O7 (Kleuterevaluatie).

Een **kleuter met specifieke onderwijsbehoeften** is een kleuter voor wie redelijke aanpassingen (waaronder het inzetten van remediërende, differentiërende, compenserende of dispenserende maatregelen naargelang de noden van de kleuter) nodig zijn in de fase van verhoogde zorg of in het kader van een GC-verslag of een IAC-verslag.

Begeleidingsdoelen zijn alle cognitieve, metacognitieve, socio-emotionele en motorische doelen (bijkomende doelen, andere doelen, lesdoelen, operationele doelen, tussendoelen ...) die het mogelijk maken het individueel aangepast of gemeenschappelijk curriculum te realiseren.

1 Toelichting bij de ontwikkelingsschalen

De onderwijsinspectie situeert de kwaliteit binnen ontwikkelingsschalen, die bestaan uit vier ontwikkelingsniveaus.

BENEDEN DE VERWACHTING

Er zijn meerdere essentiële punten ter verbetering.

BENADERT DE VERWACHTING

Er zijn naast sterke punten ook nog meerdere punten ter verbetering. Daardoor komt het geheel nog niet tegemoet aan de verwachting.

VOLGENS DE VERWACHTING

Er zijn veel sterke punten en hoogstens kleine punten ter verbetering. Het geheel komt tegemoet aan de verwachting.

OVERSTIJGT DE VERWACHTING

Er zijn veel sterke punten, met inbegrip van significante voorbeelden van goede praktijk.

Het ontwikkelingsniveau 'volgens de verwachting' betekent dat de school tegemoetkomt aan de kwaliteitsverwachting uit het referentiekader voor onderwijskwaliteit (OK). Het is het streefdoel voor elke school. Bij het ontwikkelingsniveau 'overstijgt de verwachting' is er bovendien sprake van een voorbeeld van goede praktijk. Een voorbeeld van goede praktijk overstijgt het gangbare en heeft een positieve impact op de resultaten en effecten bij de leerlingen. Een voorbeeld van goede praktijk is veelal sterk ingebed in de werking van de school of van een deelteam, is onderbouwd en kan andere scholen of deelteams inspireren.

23-08-30

2 De ontwikkelingschalen

O1 – Afstemming op het gevalideerd doelenkader

BENEDEN DE VERWACHTING	BENADERT DE VERWACHTING	VOLGENS DE VERWACHTING
De aangeboden doelen zijn onvoldoende afgestemd op het gevalideerd doelenkader.	De aangeboden doelen sporen gedeeltelijk met het gevalideerd doelenkader. De samenhang tussen de aangeboden doelen en de volledigheid en het evenwicht ervan zijn nog werkpunten.	De leraren bieden de doelen van het gevalideerd doelenkader evenwichtig en nagenoeg volledig aan om een brede en harmonische vorming te realiseren. Ze zorgen voor samenhang tussen de aangeboden doelen.

OVERSTIJGT DE VERWACHTING
De leraren bieden de doelen van het gevalideerd doelenkader evenwichtig en nagenoeg volledig aan om een brede en harmonische vorming te realiseren. Ze zorgen voor samenhang tussen de aangeboden doelen. De manier waarop de leraren de afstemming op het gevalideerd doelenkader bewaken, is een voorbeeld van goede praktijk.

O2 – Onderwijs en begeleiding op maat

BENEDEN DE VERWACHTING	BENADERT DE VERWACHTING	VOLGENS DE VERWACHTING
De leraren hanteren geen of nauwelijks een cyclische aanpak als basis voor onderwijs en begeleiding op maat voor iedere kleuter met specifieke onderwijsbehoeften. Ze vormen zich een zeer beperkt beeld over de leer- en ontwikkelingsvorderingen, de sterktes en de behoeften van de kleuter. De leraren spelen onvoldoende gericht in op de onderwijsbehoeften van de kleuter en stemmen nauwelijks de doelen, het onderwijsleerproces en de evaluatie erop af. Ze volgen de effecten van het maatwerk onvoldoende op.	De leraren laten kansen liggen om voor iedere kleuter met specifieke onderwijsbehoeften een cyclische aanpak te hanteren als basis voor onderwijs en begeleiding op maat. Ze leveren inspanningen om zich een actueel beeld te vormen over de leer- en ontwikkelingsvorderingen, de sterktes en de behoeften van de kleuter. De leraren spelen in beperkte mate gericht in op de onderwijsbehoeften van de kleuter. Ze laten kansen liggen om in overleg de doelen, het onderwijsleerproces en de evaluatie erop af te stemmen. De opvolging van de effecten van het maatwerk en de eventuele bijsturing van de begeleiding vormen een werkpunt.	Voor iedere kleuter met specifieke onderwijsbehoeften hanteren de leraren een cyclische aanpak als basis voor onderwijs en begeleiding op maat. Ze vormen zich een actueel beeld over de leer- en ontwikkelingsvorderingen, de sterktes en de behoeften van de kleuter. De leraren spelen gericht in op de onderwijsbehoeften van de kleuter en stemmen in overleg de doelen, het onderwijsleerproces en de evaluatie erop af. De leraren volgen de effecten van het maatwerk op en sturen bij waar nodig.

OVERSTIJGT DE VERWACHTING
Voor iedere kleuter met specifieke onderwijsbehoeften hanteren de leraren een cyclische aanpak als basis voor onderwijs en begeleiding op maat. Ze vormen zich een actueel beeld over de leer- en ontwikkelingsvorderingen, de sterktes en de behoeften van de kleuter. De leraren spelen gericht in op de onderwijsbehoeften van de kleuter en stemmen in overleg de doelen, het onderwijsleerproces en de evaluatie erop af. De leraren volgen de effecten van het maatwerk op en sturen bij waar nodig. De manier waarop de leraren het onderwijs en de begeleiding op maat vormgeven, is een voorbeeld van goede praktijk.

O3 – Leef- en leerklimaat

BENEDEN DE VERWACHTING	BENADERT DE VERWACHTING	VOLGENS DE VERWACHTING	OVERSTIJGT DE VERWACHTING
De leraren leveren onvoldoende inspanningen om een positief leef- en leerklimaat te creëren, waarin alle kleuters zich goed voelen. De leraren vinden onvoldoende de juiste balans tussen zorg en onderwijs. Ze gaan zelden positief om met de diversiteit van de groep kleuters.	De leraren leveren inspanningen om een positief leef- en leerklimaat te creëren, waarin alle kleuters zich goed voelen. De leraren vinden doorgaans de juiste balans tussen zorg en onderwijs. Ze laten kansen liggen om positief om te gaan met de diversiteit van de groep kleuters.	De leraren creëren een positief en stimulerend leef- en leerklimaat waarin alle kleuters zich goed voelen. De leraren vinden de juiste balans tussen zorg en onderwijs. Ze gaan positief om met de diversiteit van de groep kleuters.	De leraren creëren een positief en stimulerend leef- en leerklimaat waarin alle kleuters zich goed voelen. Ze gaan positief om met de diversiteit van de groep kleuters. De leraren vinden de juiste balans tussen zorg en onderwijs. De manier waarop de leraren het leef- en leerklimaat vormgeven, is een voorbeeld van goede praktijk.

O4 – Leer- en ontwikkelingsgerichte aanpak

BENEDEN DE VERWACHTING	BENADERT DE VERWACHTING	VOLGENS DE VERWACHTING	OVERSTIJGT DE VERWACHTING
De leraren leveren onvoldoende inspanningen om het leren en ontwikkelen te ondersteunen. De aanpak is onvoldoende geleidelijk, activerend, betekenisvol en taalontwikkend. De leraren besteden nauwelijks aandacht aan metacognitieve vaardigheden. De leraren benutten de tijd om te leren en ontwikkelen weinig efficiënt.	De leraren leveren inspanningen om het leren en ontwikkelen te ondersteunen. Ze laten echter nog kansen liggen om de aanpak geleidelijk, activerend, betekenisvol en taalontwikkend te maken. De aandacht voor metacognitieve vaardigheden is een werkpunt. De leraren benutten de tijd om te leren en ontwikkelen beperkt efficiënt.	De leraren ondersteunen het leren en ontwikkelen. De aanpak is geleidelijk, activerend, betekenisvol en taalontwikkend. De leraren besteden aandacht aan metacognitieve vaardigheden. De leraren maximaliseren de tijd om te leren en ontwikkelen.	De leraren ondersteunen het leren en ontwikkelen. De aanpak is geleidelijk, activerend, betekenisvol en taalontwikkend. De leraren besteden aandacht aan metacognitieve vaardigheden. De leraren maximaliseren de tijd om te leren en ontwikkelen. De leer- en ontwikkelingsgerichte aanpak, is een voorbeeld van goede praktijk.

23-08-30

O5 – Effectieve feedback

BENEDEN DE VERWACHTING	BENADERT DE VERWACHTING	VOLGENS DE VERWACHTING	OVERSTIJGT DE VERWACHTING
De leraren geven zelden feedback die effectief, duidelijk, gedoseerd en motiverend is, die aansluit bij de leerervaringen van de kleuters en die plaatsvindt in een klimaat van veiligheid en vertrouwen.	De leraren geven voornamelijk productgerichte feedback, die gedeeltelijk duidelijk, constructief, gedoseerd en motiverend is en die past binnen een klimaat van veiligheid en vertrouwen. Ze laten kansen liggen om systematisch effectieve feedback te geven ingebed in het onderwijsleerproces.	De leraren geven geregeld effectieve feedback met het oog op de vooruitgang van de kleuters in het leer- en ontwikkelingsproces. Daarbij vertrekken ze vanuit de doelen en de leerervaringen van de kleuters. De feedback is zowel op het product als op het proces en de zelfregulatie gericht. De feedback is duidelijk, constructief, gedoseerd en motiverend en vindt plaats in een klimaat van veiligheid en vertrouwen.	De leraren geven geregeld effectieve feedback met het oog op de vooruitgang van de kleuters in het leer- en ontwikkelingsproces. Daarbij vertrekken ze vanuit de doelen en de leerervaringen van de kleuters. De feedback is zowel op het product als op het proces en de zelfregulatie gericht. De feedback is duidelijk, constructief, gedoseerd en motiverend en vindt plaats in een klimaat van veiligheid en vertrouwen. De manier waarop de leraren de feedback vormgeven, is een voorbeeld van goede praktijk.

O6 – Materiële leef- en leeromgeving

BENEDEN DE VERWACHTING	BENADERT DE VERWACHTING	VOLGENS DE VERWACHTING	OVERSTIJGT DE VERWACHTING
De leraren beschikken over onvoldoende ontwikkelingsmaterialen en infrastructuur om de doelen van het gevalideerd doelenkader na te streven. De ontwikkelingsmaterialen en de infrastructuur zijn weinig actueel, onveilig en onvoldoende aangepast aan de basis-, leer- en ontwikkelingsbehoeften van de kleuters. De leraren zetten de beschikbare uitrusting weinig efficiënt in. Een gebrek aan fysiek comfort belemmert het leren en onderwijzen.	De leraren beschikken over beperkte ontwikkelingsmaterialen en infrastructuur om de doelen van het gevalideerd doelenkader na te streven. De ontwikkelingsmaterialen en de infrastructuur zijn veelal veilig en zijn beperkt aangepast aan de basis-, leer- en ontwikkelingsbehoeften van de kleuters. De leraren laten kansen liggen om de beschikbare uitrusting efficiënt in te zetten. Het fysiek comfort ondersteunt het leren en onderwijzen, maar is beperkt stimulerend.	De leraren beschikken over de ontwikkelingsmaterialen en de infrastructuur om de doelen van het gevalideerd doelenkader na te streven. De ontwikkelingsmaterialen en de infrastructuur zijn actueel, veilig en aangepast aan de basis-, leer- en ontwikkelingsbehoeften van alle kleuters. De leraren zetten de beschikbare uitrusting efficiënt in. Het fysiek comfort ondersteunt het leren en onderwijzen.	De leraren beschikken over de ontwikkelingsmaterialen en de infrastructuur om de doelen van het gevalideerd doelenkader na te streven. De ontwikkelingsmaterialen en de infrastructuur zijn actueel, veilig en aangepast aan de basis-, leer- en ontwikkelingsbehoeften van alle kleuters. De leraren zetten de beschikbare uitrusting efficiënt in. Het fysiek comfort ondersteunt het leren en onderwijzen. De manier waarop de school de materiële leef- en leeromgeving vormgeeft, is een voorbeeld van goede praktijk.

23-08-30

O7 – Kleuterobservatie en -evaluatie

BENEDEN DE VERWACHTING	BENADERT DE VERWACHTING	VOLGENS DE VERWACHTING
De observatie en evaluatie sporen onvoldoende met het gevalideerd doelenkader en met het aanbod. De observatie en evaluatie zijn nauwelijks geïntegreerd in het onderwijsleerproces en zijn onvoldoende transparant, betrouwbaar, fair en breed.	De observatie en evaluatie sporen beperkt met het gevalideerd doelenkader en met het aanbod. De leraren laten nog kansen liggen om de observatie en evaluatie in te bedden in het onderwijsleerproces en om te komen tot een transparante, betrouwbare, faire en brede evaluatie.	De observatie en evaluatie sporen met het gevalideerd doelenkader en met het aanbod. De observatie en evaluatie zijn geïntegreerd in het onderwijsleerproces, transparant, betrouwbaar, fair en breed.

OVERSTIJGT DE VERWACHTING
De observatie en evaluatie sporen met het gevalideerd doelenkader en met het aanbod. De observatie en evaluatie zijn geïntegreerd in het onderwijsleerproces, transparant, betrouwbaar, fair en breed. De manier waarop de leraren de kleuters evalueren, is een voorbeeld van goede praktijk.

O8 – Leereffecten

BENEDEN DE VERWACHTING	BENADERT DE VERWACHTING	VOLGENS DE VERWACHTING
De ontwikkelingsvorderingen tonen niet aan dat de leraren de doelen van het gevalideerd doelenkader bij de kleuters nastreven.	De ontwikkelingsvorderingen bieden gedeeltelijke garanties dat de leraren de doelen van het gevalideerd doelenkader bij de kleuters nastreven.	De ontwikkelingsvorderingen tonen aan dat de leraren minstens de doelen van het gevalideerd doelenkader bij de kleuters nastreven.

OVERSTIJGT DE VERWACHTING
De ontwikkelingsvorderingen tonen aan dat de leraren minstens de doelen van het gevalideerd doelenkader bij de kleuters nastreven. De manier waarop de leraren de leereffecten bewaken, is een voorbeeld van goede praktijk.